

Posudek vedoucího bakalářské práce

La Celestina: Comedia, Tragicomedia, Acto de Traso a přidané postavy

Zuzany Hůlkové

2018

Autorka se odvážně pustila do zpracování tématu, které se ve své drobnokresbě vzpírá jednoduchému řešení. A je nutno říci již na tomto místě, že se -po obsahové stránce- s touto výzvou vypořádala se ctí. Charakteristika postav v proměnlivém textu *Celestiny* je totiž velmi komplikovaná a vyžaduje od badatele solidní přehled o textových variantách na jedné straně a o nuancích v typologii postav na druhé.

Autorka nejprve zručně shrnuje a charakterizuje dosti komplikovanou genezi textu v jeho jednotlivých variantách, stejně jako velmi diskutovanou otázku žánrového zařazení díla. Poté již následuje autorčina argumentace uvádějící čtenáře do problematiky formování divadelních typů a jejich funkcí na jevišti (s. 16-21) a rovněž tato část se jeví jako velmi fundovaná a podnětná. V druhé polovině práce se již autorka věnuje detailní charakteristice jednotlivých „přidaných postav“ *Celestiny*, tj. především Centuria, Trasa a jeho kumpánů, a v porovnání třech textových verzí se pokouší vykreslit proměny jejich typu.

Všechny tyto části považuji po obsahové stránce za velmi zdařile vypracované, prokazující jednak autorčinu schopnost pracovat se sekundární literaturou a zároveň její odbornou připravenost využít jejich metodologická východiska ke své analýze. Na druhé straně musím konstatovat, že ve formálních aspektech se práce vyznačuje také několika zaváháními, která bohužel poškozují její jinak příznivý celkový dojem.

Jako drobnost z hlediska logiky a návaznosti argumentace bych autorce vytkl zařazení kapitoly 1.3 (s. 10-11), kde čtenáře uvádí do literárního kontextu studovaného díla, avšak hovoří obecně o Zlatém století a o Lope de Vegovi, jako tvůrci španělské divadelní tradice. Uvedené skutečnosti jsou v souladu se současnými výsledky bádání na toto téma, avšak z hlediska chronologie nejsou pro traktované téma relevantní, neboť *Celestina* vzniká zcela na počátku španělského divadla v zcela předlopeovském divadelním kontextu a bohužel tato inkongruence není čtenáři jasně odhalena. Na druhé straně se však přítomnost Lope de Vegy v práci implicitně vysvětluje v kap. 2.1. věnované vývoji typologie postav (s. 16), kde autorka deklaruje, že bude využívat pro charakteristiku divadelních typů právě Lopeho repertoár postav, byť je časově pozdější.

Vedle této drobnosti práci bohužel poškozují nikoli ojedinělé stylistické a formulační

lapsy. Jsou několika druhů a rád bych na ně autorku upozornil prostřednictvím následujících příkladů. Snad je využije při psaní svých dalších kvalifikačních prací.

V první řadě se jedná o nepřesné užívání termínů jak z oblasti odborné, tak ze standardní češtiny. Příklad nalezneme již na první straně vlastního textu (s. 9): „V divadle 15. století... V tomto díle se tedy prolínají dva divadelní proudy a to církevní a světský.“ Pokud jsem pochopil význam věty správně, dílo se vztahuje k divadlu 15. století, a pak by možná bylo vhodnější formulovat: „v tomto divadle“, „na jevišti“, „na divadelních prknech“ a v případě divadelních proudů bych navrhol spíše „tematické proudy“ apod. K tomu bych přiřadil i pochybení ve volbě lexika z hlediska stylové roviny textu, například s. 14 „že mladému pánovi se podaří“ (vzniklo patrně překladem ze seňorito) či „díky své důmyslnosti klame jak majitele [?] krasavice, tak jejího otce.“ Autorku bych také rád upozornil na dialektálně zabarvené „plní mnoho funkcí např. je pánovo rádcem a doprovodem“ (s. 19). Či hovorové lexikum na s. 22: „její ... chování do těchto ... vzorů jednoduše nepasovalo“ (spíše „se nehodilo“, „nebylo vhodné“ apod.). Drobnou, ale rušivou nepřesností je také variování psaní jména Kalisto x Calisto (např. s. 27 a jinde).

Druhým častým případem jsou vykloubení z větné vazby či prostě -nepochybně z důvodu opakovaných zásahů do textu- vzniklé jazykové inkongruence. Například na s. 11: „Avšak akrostické sloky z osmi veršů, které jednak doprovází dílo a za druhé odkazují na Fernanda de Rojas.“ Či s. 14: „... že římská komedie, zejména Terencia, římského autora komedií ve středověku, mohla být...“ (Co se týče „Terencia“, neznám nejaktuálnější verzi *Pravidel českého pravopisu*, ale mám za to, že stále ještě doporučují psát konzervativní latinskou formou Terentius) Mám zde však především na mysli spojení římský autor středověkých komedií, které vyvolává otázky... Terentius rozhodně středověký autor není, vyvozují, že posunutí významu vzniklo špatným umístěním interpunkční čárky a bylo podtrženo nešťastným slovosledem. Autorka patrně chtěla napsat: „...Terentia, římského autora komedií, ve středověku mohla/ mohla ve středověku být předlohou...“

Těchto jazykově-stylistických zaškobrtnutí je v textu tolik, že je nelze v posudku pominout, a jak jsme zmiňoval výše, bohužel snižují jinak velmi příznivý dojem z práce.

Dva relativně podstatné formální nedostatky najdeme v rovině citačních zvyklostí. Za prvé nesprávnou strukturu jednotlivých prvků v citaci zdroje na s. 11 v poznámce 8 (opakuje se): „Piñero Ramírez, Pedro M., Fernando Rojas, Celestina, Madrid, Espasa Calpe, 2007, s. 9.“ Autorka v textu cituje z předmluvy Piñera Ramírez, který je – nemýlím-li se – editorem textu *Celestiny* a autorem předmluvy a poznámek. I v takovém případě by měl však na místě původce publikace stát Fernando de Rojas a Piñero by se objevil jako editor (navíc název díla se obvykle píše kurzivou), tedy například takto: Rojas, Fernando de, *Celestina*, vydání, předmluva a poznámky P. M. Piñero Ramírez, Madrid, Espasa... A velmi rušivé je především zcela nesprávné uvádění citace pramene textu při citování jednotlivých pasáží z *Celestiny* (od s. 23 dále). Zde by u textu měl být buď jen zkrácený odkaz (např. Rojas, *Celestina*, s. 206)

anebo odkaz do poznámky pod čarou a tam citace pramene, ať už zkrácená či úplná.

Na jedné straně tedy stojí tyto formální nedostatky, které nelze opominout, na druhé straně bych však vyzdvihl velice solidní zpracování práce na úrovni obsahové. Po uvážení obou těchto aspektů práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích, 18. 8. 2018

PhDr. Josef Prokop, Ph.D.